

Scenariusz lekcji 18 1/4

Temat Poza grupą. Scenki

Czas 45 minut

Niezbędne materiały

Animacja „Poza grupą”
 Materiał 18.1: Zasady dobrej komunikacji – FUKO
 Materiał 18.2: Opis do scenek
 Materiał 18.3: Megawykreślanka
 Materiał 18.4: Megawykreślanka – rozwiązanie
 Tablica do zapisywania
 Projektor
 Komputer z głośnikami i dostępem do internetu

Cele lekcji

Uczennice i uczniowie poddadzą refleksji strategię reagowania na dokuczanie i przemoc z pozycji świadka/świadkini.

Uczennice i uczniowie przedyskutują sposoby na szukanie sojuszników i angażowanie innych osób w reagowanie.

Uczennice i uczniowie przećwiczą umiejętności komunikacyjne służące wyrażaniu niezgody na dokuczanie i naruszanie granic, w tym udzielanie informacji zwrotnej.

Zagadnienia

Przemoc
 Rola świadka/świadkini
 Reagowanie
 Informacja zwrotna

Scenariusz lekcji 18 2/4

Przebieg

Rozgrzewka 10 minut

Zainicjuj krótką burzę pomysłów na to, co może zrobić osoba, która widzi, że ktoś dokucza lub krzywdzi kolegę lub koleżankę. W poprowadzeniu tej wstępnej burzy pomysłów mogą pomóc ci poniższe pytania:

- Co możesz zrobić, kiedy widzisz, że ktoś dokucza twojej koleżance lub twojemu koledze?
- Jak możesz zareagować?
- Jeśli zbyt trudne jest przeciwstawienie się osobie dokuczającej, co jeszcze możesz zrobić?
- Jak możesz użyć kontaktu wzrokowego?
- Jak możesz użyć mowy ciała?
- Co możesz zrobić już po tym, kiedy taka sytuacja miała miejsce?
- Z kim możesz porozmawiać, żeby uzyskać pomoc?
- Co możesz zrobić, żeby pokrzywdzona osoba – kolega lub koleżanka – mogła poczuć się włączona do grupy i szanowana? Jak możesz wesprzeć taką osobę?

W dyskusji wypisuj szczególnie proste i możliwe do wykorzystania strategie, takie jak:

- wyrażenie dezaprobaty za pomocą mowy ciała,
- nieprzyłączanie się do wyśmiewania lub nękania,
- zaproponowanie wsparcia już po fakcie,
- rozmawianie z osobą dorosłą,
- stanięcie w obronie – przeciwstawienie się sprawcy/sprawczyni,
- rozmowa ze sprawcą/sprawczynią po fakcie.

Wprowadź Materiał 18.1, który zawiera „Zasady dobrej komunikacji” według schematu FUKO. Ten schemat udzielania informacji zwrotnej był już przedstawiany i ćwiczony w ramach Lekcji 6, 12 i 15. Jeśli uczennice i uczniowie brali udział w tej lekcji, przypomnij ten schemat pokrótce.

Scenariusz lekcji 18 3/4

**Wprowadzenie
tematu**
15 minut

Obejrzyjcie jeszcze raz wspólnie w klasie animację „Poza grupą”.

Następnie przedstaw uczniom i uczniom Materiał 18.2. Zawiera on opis sytuacji, w której Maciek chce porozmawiać sam na sam z Wojtkiem. Maciek chce powiedzieć koledze, jaki wpływ mają na niego złośliwe komentarze chłopców – czuje się wyśmiany i wykluczony. Chce także poprosić Wojtka o wsparcie w trudnej sytuacji z Łukaszem.

Podkreśl, że zwrócenie się do Wojtka sam na sam może być łatwiejsze niż rozmawianie z nim przy Łukaszu. Zwróć też uwagę uczennic i uczniów na to, że Wojtek najpierw nie zareagował na złośliwe komentarze Łukasza, a potem sam przyłączył się do wyśmiewania Maćka, choć mógł wesprzeć kolegę i nie zgodzić się na dokuczanie. Co powie Maciek, żeby poprosić Wojtka o wsparcie w poradeniu sobie z wyśmiewaniem przez Łukasza?

**Pogłębienie
tematu**
15 minut

Podziel klasę na mniejsze grupy i poproś o porozmawianie o możliwym przebiegu rozmowy Maćka z Wojtkiem. Zachęć osoby do wspólnego przygotowania scenki, z wykorzystaniem Materiału 18.1 „Zasady dobrej komunikacji – FUKO”.

Następnie na forum klasy zaproś chętne pary do zaprezentowania kilku przykładowych scenek przebiegu rozmowy Maćka i Wojtka.

W podsumowaniu przyznaj, że czasem zareagowanie w takiej sytuacji albo nieprzyłączenie się do prześladowcy nie jest łatwe. Jednak zrobienie tego sprawia, że w kolejnej takiej sytuacji możemy mieć już więcej pewności. Praktykowanie reagowania może sprawiać, że reagujemy częściej.

Scenariusz lekcji 18 4/4

Dodatkowe aktywności 5 minut

Lekcja 18 jest jednocześnie zakończeniem pracy z animacją „Poza grupą”, a także z całym programem CyberHistorie.

Aby ugruntować słownictwo i przypomnieć tematy podejmowane w całym programie, na podsumowanie pracy możesz zaproponować uczniom i uczniom Materiał 18.3, który zawiera ukryte słowa odnoszące się do cyberprzemocy, reagowania, komunikowania, emocji.

Jeśli klasa pracowała na ograniczonej liczbie materiałów z niniejszego programu, możesz zaproponować wyszukanie jak największej liczby słów i wspólnie z uczennicami i uczniami zastanowić się, jak mają się one do zapobiegania przemocy i reagowania na niechciane zachowania.

Możesz także wykorzystać Materiał 18.3 jako zadanie domowe.

Materiał 18.4 zawiera odszyfrowanie słów. Możesz go wyświetlić z projektora lub wydrukować dla wszystkich osób w klasie.

Ocenianie

Podczas lekcji możesz prowadzić ocenianie kształtujące, obserwując dyskusję w klasie, a także odgrywanie scenek.

Ocena może odnosić się do stopnia zrozumienia i adekwatności zastosowania strategii związanych z reagowaniem na dokuczanie, nękanie i przemoc. Może też odnosić się do umiejętności zastosowania informacji zwrotnej według modelu FUKO.

Podstawą oceny może być też praca z megawykreślanką.

Zasady dobrej komunikacji - FUKO

Dla porozumienia się z drugą osobą ważna może być komunikacja niewerbalna, na którą składają się ton głosu, postawa ciała i inne środki wyrazu. A jeśli chcesz komuś opowiedzieć o tym, jak jej/jego zachowania wpływają na ciebie lub inne osoby, to ważny będzie też sposób skonstruowania wypowiedzi. Taki rodzaj wypowiedzi nazywamy informacją zwrotną. Może ona dotyczyć czegoś, co dzieje się teraz lub czegoś, co wydarzyło się w przeszłości.

W skonstruowaniu dobrej informacji zwrotnej ważne jest, by nazwać zachowania, które są niechciane i sprawiają nam przykrość i uczucia, które te zachowania w nas budzą. Istotne jest także powiedzenie o tym, jakie konsekwencje mają dla nas te zachowania i czego oczekujemy na przyszłość.

Przyjrzyj się poniższym przykładom i spróbuj wykorzystać tę zasadę do sformułowania informacji zwrotnej Maćka do Wojtka.

F jak FAKTY

Przykład 1

Powiedz, jakie konkretne zachowanie przeszkadzało ci lub nie podoba ci się:
Śmiejesz się ze mnie, kiedy czytam swoje zadanie domowe przed całą klasą.

Przykład 2

Powiedz, jakie konkretne zachowanie przeszkadzało ci lub nie podoba ci się.
Kiedy Kasia śmiała się ze mnie przed całą klasą, ty śmiałaś się razem z nią.

U jak UCZUCIA

Nazwij emocje i stany, jakie w tobie wywołuje to zachowanie.
To sprawia, że zaczynam czuć się niepewnie, denerwuję się i zaczynam robić błędy.

Nazwij emocje i stany, jakie w tobie wywołuje to zachowanie.
Zdenerwowałam się i zmartwiłam.

K jak KONSEKWENCJE

Przedstaw konsekwencje takiego zachowania dla ciebie lub innych osób.
Następnym razem będę się obawiał przeczytać zadanie przed całą klasą.

Przedstaw konsekwencje takiego zachowania dla ciebie lub innych osób.
Zastanawiam się, czy dalej się przyjaźnimy.

O jak OCZEKIWANIA

Jasno powiedz, jakiej zmiany w zachowaniu na przyszłość oczekujesz.
Chcę, żebyś przestała się ze mnie śmiać.

Jasno powiedz, jakiej zmiany w zachowaniu na przyszłość oczekujesz.
Jeśli Kasia znów będzie się ze mnie śmiać, chcę, żebyś mi pomogła i powiedziała, że nie podoba ci się to.

Opis do scenek

Przeczytaj opis sytuacji. Na tej podstawie zaplanuj i odegraj scenkę.

Maciek gra z Wojtkiem i Łukaszem, ale koledzy zachowują się wobec niego bardzo nie w porządku. Ich docinki sprawiają, że Maciek czuje się wyśmiany i wyobcowany. Chłopiec decyduje się zareagować. Chce porozmawiać z Wojtkiem o tym, jak na niego wpłynęły ich komentarze. Chce mu też powiedzieć, że nie życzy sobie takiego traktowania i potrzebuje wsparcia Wojtka w tej sytuacji. W jaki sposób może to zrobić?

Odegrajcie scenki, w których Maciek rozmawia z Wojtkiem. Jakich słów użyje, żeby powiedzieć im, co czuje i jak odbiera zachowanie chłopców? Co powie, by Wojtek zrozumiał, że Maciek nie życzy sobie takiego traktowania? Jak Maciek poprosi Wojtka o wsparcie, żeby ta sytuacja już się nie powtórzyła?

Skorzystajcie z Zasad dobrej komunikacji (Materiał 18.1).

Megawykreślanka

Odszukaj ukryte słowa.

U S P R Z E C I W S T Y D T P
Z D E N E R W O W A N I E W G
B Z V Ś W I A D E K A N X Y B
O N Y S T R A C H I W R C K H
H N E T Y K I E T A S E Y L H
E X R A L I G M U Ł P A B U S
J S E L F I E V K V A G E C S
T Ć V F L E J M L P R O R Z E
W Ś C I E K Ł O Ś Ć C W P A K
H O M O F O B I A Y I A R N S
Ż H E J T E R Ć K U E N Z I I
Ń Z T R O L L O W A N I E E Z
Ą Z B A N O W A N I E E M Ó E
N I E P O K Ó J Ę E S M O M Y
Z A K Ł O P O T A N I E C Ó Ń

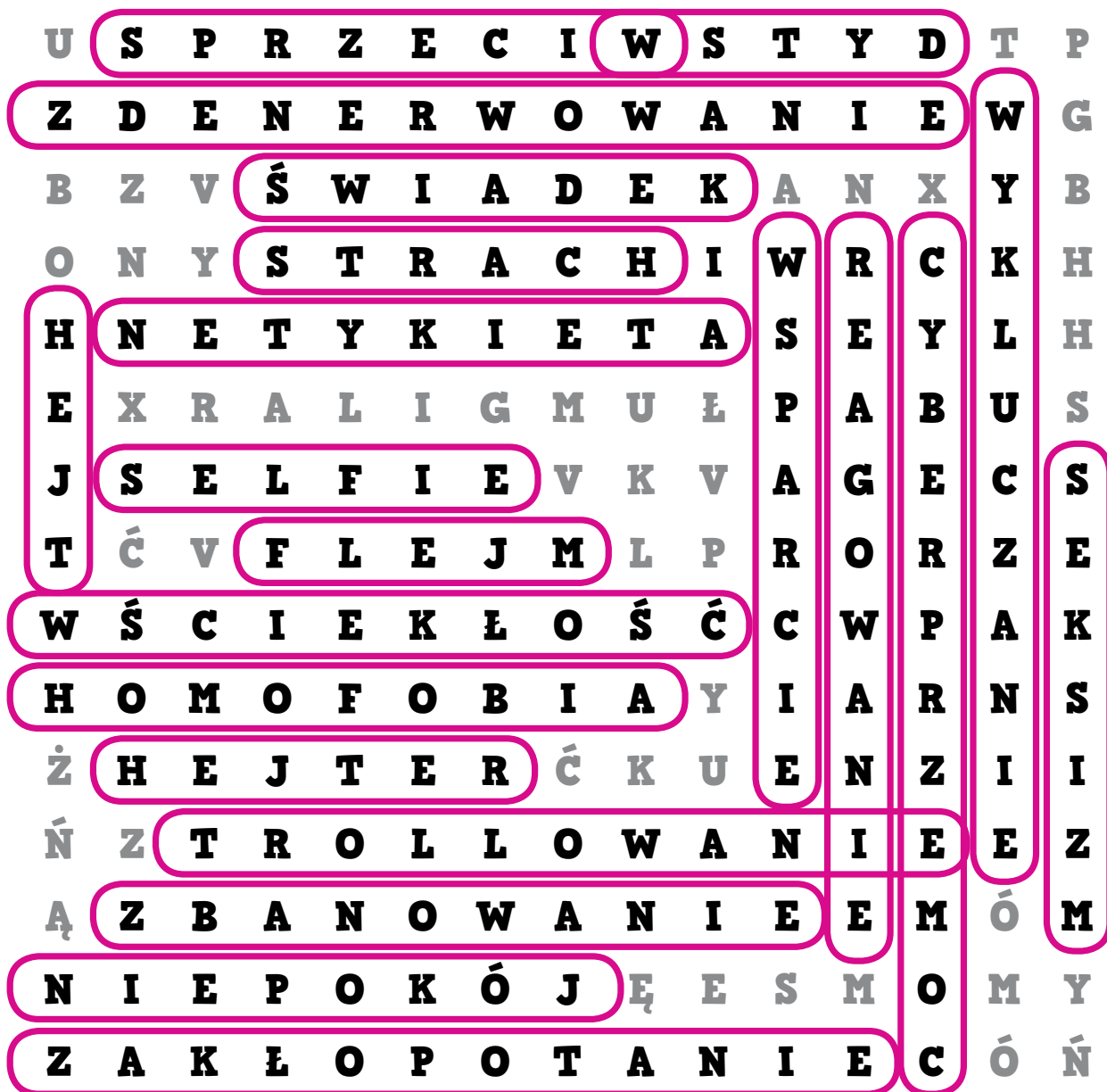
CYBERPRZEMOC
HEJT
NETYKIETA
SEKSIZM
STRACH
WSTYD

ZAKŁOPOTANIE
ŚWIADEK
FLEJM
HEJTER
NIEPOKÓJ
SELFIE

TROLLOWANIE
WYKLUCZANIE
ZBANOWANIE
HOMOFOBIA
REAGOWANIE
SPRZECIW

WSPARCIE
WŚCIEKŁOŚĆ
ZDENERWOWANIE

Megawykreślanka - rozwiązanie

CYBERPRZEMOC
HEJT
NETYKIETA
SEKSIZM
STRACH
WSTYD

ZAKŁOPOTANIE
ŚWIADEK
FLEJM
HEJTER
NIEPOKÓJ
SELFIE

TROLLOWANIE
WYKLUCZANIE
ZBANOWANIE
HOMOFOBIA
REAGOWANIE
SPRZECIW

WSPARCIE
WŚCIEKŁOŚĆ
ZDENERWOWANIE